

ที่ ทส ๑๐๐๔.๒/๕๖๖

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๓ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๔
 ๓. รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔
 ๔. รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และเป็นไปตามมาตรา ๑๓ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ดำเนินการยกร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔ ครั้ง และการประชุมกลุ่มย่อย จำนวน ๓ ครั้ง รวมทั้งได้นำร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ ผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยการจัดประชุมสัมมนา จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน และผู้ที่สนใจ

๑.๒ การประชุม...

๑.๒ การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ มีมติรับทราบรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ในปีก่อนหน้า รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในการเสนอรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในปีต่อ ๆ ไป ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รายงานผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข เพื่อจัดทำร่างรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

๑.๓ การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ และร่างรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๓ (๑๓) ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เพิ่มเติมข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศจากภาคการเกษตร และการดำเนินโครงการซิงเก็ป ลดเผา ให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และได้จัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วเสร็จ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจาก มาตรา ๑๓ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีหน้าที่นำเสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ดังนั้น จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี -

๔. สารระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ และรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๕ บท ได้แก่

๔.๑.๑ บทสรุปผู้บริหาร เป็นการสรุปสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์และการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและภูมิภาค การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา รวม ๑๑ สาขา ประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวม ๓ ประเด็น การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งมาตรการระยะสั้น รวม ๓ มาตรการ และมาตรการระยะยาว รวม ๓ มาตรการ

๔.๑.๒ บทที่ ๑ บทนำ เป็นการนำเสนอภาพรวมการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์และการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและภูมิภาค และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ สรุปภาพรวมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ ซึ่งส่งผลต่อสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย โดยสรุป ดังนี้

๑) ผลกระทบมวลรวมในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีอัตราขยายตัวลดลง ร้อยละ ๖.๑ หดตัวลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ในประเทศไทยและทั่วโลก เกิดภาวะการค้าโลกหดตัวลง เกิดการชะงักของภาคการผลิตทั้งภายในและภายนอกประเทศ จนทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง ซึ่งใน พ.ศ. ๒๕๖๓ มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศลดลง และมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึงมูลค่าการส่งออกสินค้าหดตัวลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเทศไทยยังอยู่ในภาวะได้ดุลการค้าจากมูลค่าการส่งออกมากกว่ามูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยลดลง ทำให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยวลดลง ประเทศไทยมีประชากรประมาณ ๖๖.๑๙ ล้านคน สัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง ด้านรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนลดลงและครัวเรือนมีรายจ่ายลดลง รวมทั้งอัตราการว่างงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๒) สถานการณ์และการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและภูมิภาค ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า อุณหภูมิเฉลี่ยของโลก มีค่าสูงกว่าอุณหภูมิในยุคอุตสาหกรรม (พ.ศ. ๒๓๙๓ - ๒๔๔๓) ประมาณ ๑.๒±๐.๑ องศาเซลเซียส ทำให้พื้นที่น้ำแข็งในทะเลอาร์คติกลดลงอยู่ในระดับต่ำสุด ประกอบกับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศมีความเข้มข้นสูงขึ้น และเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติรุนแรงขึ้น รวมถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านอื่น ๆ เช่น การเกิดคลื่นความร้อน ภาวะฝนแล้ง น้ำท่วมภัยแล้ง ไฟป่า การเกิดพายุหมุนเขตร้อน โดยพายุไซโคลนมีความถี่มากขึ้น มีความรุนแรงระดับ ๓ - ๕ การขาดแคลนน้ำ จากปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และแหล่งน้ำเสื่อมโทรมจากการปนเปื้อนมลพิษเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ขณะที่ในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด 19 หลายประเทศมีมาตรการเข้มงวดในการเดินทาง ส่งผลให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจลดลง ทำให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง และหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีคุณภาพอากาศดีขึ้น นอกจากนี้ การระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ ภาคธุรกิจ และเศรษฐกิจทั่วโลก ทำให้คนเสียชีวิตจำนวนมาก และเกิดปัญหาด้านสุขภาพในระยะยาว

ตามมา...

ตามมา ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของคนเพิ่มขึ้น การใช้วัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งเพิ่มขึ้น รวมถึงมูลฝอยติดเชื่อมีปริมาณเพิ่มขึ้น

๓) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีทิศทางการพัฒนาไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มีการดำเนินงานตามอนุสัญญาและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีมาตรการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านการเงิน การคลัง และการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายที่นำไปบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๗๒,๓๘๑.๘๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๙ ของงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔.๑.๓ บทที่ ๒ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา ในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ หลายสาขามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น ได้แก่ ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน พบว่า การนำเข้่วัตถุดิบตรงรายการเกษตรลดลง แต่การนำเข้าปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทรัพยากรแร่ พบว่า ปริมาณการผลิต การใช้ และการส่งออกแร่ลดลง แต่มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย พลังงาน พบว่า การใช้พลังงานขั้นสุดท้ายลดลง รวมถึงการใช้พลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทนลดลง ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า พบว่า พื้นที่ป่าไม้ค่อนข้างคงที่ พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มขึ้น จำนวนจุดความร้อนสะสมลดลง ทรัพยากรน้ำ พบว่า ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งประเทศเพิ่มขึ้น ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปีเพิ่มขึ้น ปริมาณน้ำบาดาลไม่มีการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพน้ำบาดาลทั่วไปมีคุณภาพดี ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พบว่า ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงเพิ่มขึ้น และพื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น ความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า พบสิ่งมีชีวิตชนิดใหม่ของโลกในประเทศไทย ได้แก่ พืช ๗ ชนิด สัตว์ ๒ ชนิด และจุลินทรีย์ ๑๒ ชนิด สิ่งแวดล้อมชุมชน พบว่า ในกรุงเทพมหานครมีจำนวนชุมชนแออัดลดลง และอัตราพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม พบว่า กลุ่มป่าแก่งกระจานได้รับการบรรจุเป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ

ในขณะที่ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมบางสาขามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ควรเฝ้าติดตาม ได้แก่ สถานการณ์มลพิษ พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนลดลง แต่มีองค์ประกอบของขยะพลาสติกเพิ่มขึ้น จากการสั่งสินค้าและอาหารผ่านทางระบบออนไลน์ ขณะที่ปริมาณมูลฝอยติดเชื่อในระยะครึ่งปีแรกของ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น และค่าเฉลี่ยรายปีฝุ่นละออง PM₁₀ และ PM_{2.5} ทั้งประเทศลดลง แต่ในภาคเหนือมีแนวโน้มสถานการณ์หมอกควันรุนแรงขึ้น มีสาเหตุจากสภาพอากาศแห้งแล้งยาวนาน และเกิดไฟป่าได้ง่าย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ พบว่า อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีของประเทศสูงกว่าค่าปกติ ๐.๙ องศาเซลเซียส และระดับน้ำทะเลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

๔.๑.๔ บทที่ ๓ ประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

๑) การนำขยะไปผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นการศึกษากระบวนการผลิตขยะเชื้อเพลิง (RDF) จากขยะชุมชน และเกิดความสำเร็จจากความร่วมมือในการจัดการขยะชุมชน โดยได้คัดเลือกเทศบาลตำบลบ้านคลอง จังหวัดพิษณุโลก เป็นพื้นที่กรณีศึกษา มีการคัดแยกขยะทั่วไป
จากครัวเรือน...

จากครัวเรือนแล้วรวบรวมและเก็บขน เพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพเป็นขยะเชื้อเพลิงที่บริษัท วงษ์พาณิชย์ อินเทอร์เน็ตซันแนล จำกัด ก่อนนำเข้าสู่กระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้าที่โรงไฟฟ้าบริษัท โคลเวอร์ พิจิตร จำกัด และจำหน่ายกระแสไฟฟ้าเข้าสู่ระบบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ทำให้เทศบาลมีการจัดการขยะที่ดี และเป็นต้นแบบให้แก่พื้นที่อื่น ๆ

๒) การบริหารจัดการน้ำ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการน้ำ โดยได้คัดเลือกบ้านธารมะยม อำเภอแม่วังค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่กรณีศึกษา ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและเคยประสบปัญหาน้ำแล้ง จากพื้นที่ป่าต้นน้ำถูกทำลาย จากไฟไหม้ป่าเป็นประจำ ทำให้ชุมชนขาดแคลนน้ำ ชุมชนและหน่วยงานภายนอกได้ร่วมมือกันฟื้นฟูพื้นที่ป่า ด้วยการปลูกต้นไม้ สร้างฝายชะลอน้ำ ทำแนวกันไฟ และร่วมกันดับไฟป่า จนกระทั่งป่าไม้กลับมามีสภาพสมบูรณ์ และพื้นที่ป่าสามารถกักเก็บน้ำได้ ทำให้ชุมชนมีน้ำใช้อุปโภคและบริโภคตลอดทั้งปี ต่อมาชุมชนจึงมีการจัดเก็บรายได้จากการทำประปาหมู่บ้าน และมีงบประมาณมาพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง

๓) การจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากโรคโควิด 19 เป็นการศึกษาแนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากโรคโควิด 19 ที่มีประสิทธิภาพ โดยได้คัดเลือกเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่กรณีศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญทั้งภาคอุตสาหกรรม การค้า และการท่องเที่ยว และเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในพื้นที่ เทศบาลได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสาธารณสุข ในพื้นที่ควบคุมการแพร่ระบาดของโรค สร้างความร่วมมือกับประชาชนในการป้องกันการติดเชื้อจากโรคโควิด 19 และมีวิธีจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากโรคโควิด 19 ที่ถูกหลักสุขาภิบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรค และมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากโรคโควิด 19 ได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๕ บทที่ ๔ บทสรุป การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยสรุปดังนี้ เป็นการสรุปสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สถานการณ์และการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและภูมิภาค และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา และประเด็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในระยะสั้น ได้แก่ (๑) การจัดการขยะพลาสติก และพลาสติกทะเล (๒) การจัดการมูลฝอยติดเชื้อโรคโควิด 19 และ (๓) การคุ้มครองพื้นที่ที่มีความสำคัญหรือมีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ระยะยาว ได้แก่ (๑) การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (๒) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และ (๓) การใช้ทรัพยากรให้เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

๔.๒ รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงาน สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๕ บท ได้แก่

๔.๒.๑ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร สรุปสาระสำคัญของรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฯ จำนวนทั้งสิ้น ๙๑ ข้อเสนอแนะ และมีหน่วยงานที่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฯ ดังกล่าว จำนวน ๗๑ หน่วยงาน ซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงาน สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศดีขึ้น

๔.๒.๒ บทที่ ๑ บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการศึกษา เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฯ

๔.๒.๓ บทที่ ๒ สรุปสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามรายสาขา จำนวน ๑๑ สาขา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงมาตรการระยะสั้นและระยะยาวในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๔ บทที่ ๓ ผลการติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฯ จำนวนทั้งสิ้น ๙๑ ข้อเสนอแนะ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฯ ดังกล่าว จำนวน ๗๑ หน่วยงาน และได้ดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๒๒ โครงการ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มการดำเนินโครงการออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านกฎหมายและนโยบาย บางหน่วยงานแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลำดับรองเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และหลายหน่วยงานได้จัดทำนโยบายและแผนเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ (๒) ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดทำแผนงานและโครงการแบบบูรณาการเป็นระบบ และครอบคลุมทุกขั้นตอน รวมถึงมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มแข็ง และ (๓) ด้านการสนับสนุนนำผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปฏิบัติงาน ตลอดจนการสร้างความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

๔.๒.๕ บทที่ ๔ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากการติดตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฯ ได้แก่ (๑) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่ากำหนด (๒) การบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีไม่มากและมีความซ้ำซ้อน (๓) ภาคส่วนต่าง ๆ ยังไม่มีความเข้าใจการดำเนินงานในเชิงนโยบายที่ชัดเจน อาทิ การประเมินยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม และการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ (๔) การพัฒนาฐานข้อมูลและการจัดทำระบบสารสนเทศต้องใช้ความรู้เฉพาะทางและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ควรหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว (๑) เตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง (๒) บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากส่วนกลาง ภูมิภาค และพื้นที่ให้สอดคล้องกัน (๓) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจการกำหนดนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ และ (๔) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถบูรณาการข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ข้อมูลทันสมัย และผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้งานง่าย ทั้งนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้นำไปประกอบการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วยแล้ว

๕. ข้อเสนอ...

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ และรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน ตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๘ (ฉัตรชัย)

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sarabun@onep.go.th

